

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 107/05
08.09.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Slijepčevića, predsednika veća, Ljiljane Ivković-Jovanović i Nadežde Radević, članova veća, u vanparničnom postupku predlagača AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv protivnika predlagača BB, radi priznanja strane sudske odluke, odlučujući o žalbi predlagača izjavljenoj protiv rešenja Okružnog suda u Beogradu III R-1-34/2003 od 28.6.2004. godine, u sednici održanoj dana 8.9.2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE rešenje Okružnog suda u Beogradu III R-1-34/2003 od 28.6.2004. godine i predmet vraća Okružnom sudu u Beogradu na ponovni postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Rešenjem Okružnog suda u Beogradu III R-1-34/2003 od 28.6.2004. godine odbijen je kao neosnovan predlog AA podnet protiv protivnika predlagača BB kojim je traženo da se prizna strana sudska odluka-presuda Opštinskog suda u Daruvaru, Republika Hrvatska P br. 97/95-16, koja je postala pravnosnažna dana 9.2.1996. godine, a doneta 27.9.1995. godine.

Protiv ovog prvostepenog rešenja predlagač AA izjavila je blagovremeno žalbu, ne navodeći razloge. U žalbi je najavila da će obrazloženje žalbe dostaviti naknadno, što nije učinila. Žalba je podneta preko punomoćnika.

Protivnik predlagača je žalbu primio.

Vrhovni sud je ispitao pobijano rešenje u smislu 365. u vezi člana 381. saveznog ZPP-a u vezi člana 491. ZPP ("Sl. gl. RS" br. 125/04), i našao da je žalba osnovana.

Prema razlozima pobijanog rešenja, prvostepeni sud je odbio priznanje strane sudske odluke iz Republike Hrvatske, jer prema izveštaju Ministarstva DZ SCG između Republike Hrvatske i DZ SCG ne postoji reciprocitet u pogledu priznanja i izvršenja stranih sudskih odluka u smislu člana 92. Zakona o rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja. Iz strane sudske odluke-presude Opštinskog suda u Daruvaru P-97/95-16 od 27.9.1995. godine koja je postala pravosnažna 9.2.1996. godine proizilazi da je doneta u sporu radi plaćanja doprinosa za izdržavanje mall. AA1 i mall. AA2, čiji je zastupnik njihova majka (ovde predlagač) AA, svi iz ____. U vreme kada je ova sudska odluka doneta Republika Hrvatska nije bila u sastavu SFRJ. Brak stranaka (predlagača i protivniak predlagača u ovom vanparničnom postupku) razveden je pravnosnažnom presudom Opštinskog suda u Daruvaru P 47/92-14 od 11.8.1992. godine, kojom su maloletna AA1 i maloletni AA2, deca stranaka, poverena ovde predlagaču Biljani AA na čuvanje i odgoj.

Žalba predlagača je osnovana.

U prvostepenom postupku učinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 14. saveznog ZPP-a, jer pobijano prvostepeno rešenje ne sadrži razloge o svim bitnim činjenicama, a zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno.

Nepostojanje ugovorene uzajamnosti (reciprociteta) između države porekla strane sudske odluke i države priznanja nije smetnja da se prizna strana sudska odluka. Kada uzajamnost nije ugovorena, sud priznanja strane sudske odluke polazi od pretpostavke da faktička uzajamnost sa stranom državom u pogledu njene sudske odluke postoji, sve dok se protivno ne dokaže. To proizilazi iz odredbe člana 92. stav 3. Zakona o rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja koja sadrži oborivu pretpostavku u prilog postojanja uzajamnosti u ovoj oblasti, što znači da je učesnici u ovom postupku mogu obarati tako što će dokazivati da uzajamnost ne postoji. Na sadržinu citirane odredbe ukazano je i obaveštenjem Ministarstva za ljudska i manjinska prava od 18.9.2003. godine.

Navedeno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je na zahtev Okružnog suda u Beogradu obavestilo taj sud dana 18.9.2003. godine da je za priznanje i izvršenje strane sudske odluke potrebno postojanje uzajamnosti i ukazalo na sadržinu odredbi člana 86. stav 1. i 92. Zakona o rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja. Navelo je i da nepostojanje uzajamnosti nije smetnja za priznanje strane sudske odluke donesene u bračnim sporovima i sporu radi utvrđivanja i osporavanja očinstva ili materinstva. Prvostepeni sud je na osnovu navedenog obaveštenja zaključio da u konkretnom slučaju uzajamnosti između Republike Hrvatske i DZ SCG, nema, i na osnovu toga doneo pobijano rešenje.

Međutim, pobijano rešenje ne sadrži razloge o nepostojanju faktičkog reciprociteta između države porekla i države priznanja strane sudske odluke, da bi zakonska pretpostavka iz odredbi člana 92. stav 3. Zakona o

rešavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja o postojanju faktičke uzajamnosti bila oborena i priznanje strane sudske odluke bilo uskraćeno.

Iz navedenih razloga, Vrhovni sud je na osnovu člana 380. stav 1. tač. 3. ZPP, ukinuo pobijano prvostepeno rešenje i odlučio je kao u izreci ovoga rešenja.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će postupiti po primedbama iz ove odluke tako što će otkloniti navedene nedostatke i utvrditi bitnu činjenicu za donošenje pravilne odluke o predlogu za priznanje strane sudske odluke, da li u ovakvoj vrsti sporova postoji faktički reciprocitet između Republike Hrvatske i DZ SCG. Prvostepeni sud će ceniti i ostale okolnosti ovog slučaja, između ostalog i činjenicu da se u stranoj sudskoj odluci čije se priznanje traži pojavljuju kao stranke-tužioci maloletna deca stranaka AA1 i AA2, čiji je zakonski zastupnik njihova majka, ovde predlagač AA a da je predlog podnela i pojavljuje se u ovom postupku kao jedini predlagač njihova majka AA. Pošto u svemu postupi u smislu prednjeg, prvostepeni sud će ponovo doneti odluku imajući u vidu utvrđene okolnosti bitne za donošenje pravilne i zakonite odluke.

Predsednik veća – sudija

Dragiša Slijepčević, s.r.

Za tačnost opravka

MN